بسم الله الرحمن الرحيم

Haber-Yorum

Büyüklerin Zirvesi... Moral Buluşması

Haber:

Çin, ABD ve Rusya, devlet başkanları Şi Cinping, Donald Trump ve Vladimir Putin'i perşembe günü Çin'in Şenzen kentinde bir araya getiren üçlü zirvenin ardından “Barış Bildirisi” yayımladı. Kremlin ve Çin'in resmî medyası kuruluşları tarafından yayımlanan ortak bildiride; üç ülkenin devlet başkanlarının "mevcut uluslararası durum hakkında derinlemesine görüş alışverişinde bulundukları, stratejik istikrarı ve uluslararası güvenliği koruma konusundaki taahhütlerini teyit ettikleri" belirtildi. (BBC).

Yorum:

Büyük güçlerin liderlerini bir araya getiren uluslararası zirvelerin hepsi gerçek mutabakatlara varma olasılığını yansıtmaz; zira onların bazıları, anlaşma fırsatlarından çok sembolik ve siyasi bir anlam taşımaktadır.

ABD Başkanı'nı, Rusya ve Çin devlet başkanlarıyla bir araya getiren zirve de bu çerçeveden okunabilir; zira onların tek bir masa etrafında toplanması başlı başına siyasi ve manevi bir mesajı temsil etmektedir; ancak bu, kesinlikle aralarındaki derin anlaşmazlıkların boyutunu aşmaya imkân tanıyan ortak bir zeminin bulunduğu anlamına gelmemektedir.

Zira bu ülkeler arasındaki uçurum, bir dosya ya da mesele üzerindeki geçici bir anlaşmazlıktan ibaret değildir; aksine çıkarlar, vizyonlar, nüfuz anlayışı ve her bir ülkenin küresel sistemdeki konumu alanındaki bir uçurumdur.

Nitekim Amerika hâlâ kendisini, dünyaya liderlik eden ve uluslararası sistemin kurallarını belirlemede en büyük role sahip olan bir güç olarak görürken, Rusya ve Çin ise, dünyanın artık tek taraflı Amerikan iradesiyle yönetilemeyeceğini düşünmektedirler.

Trump bu zirveye, lider konumunda olmaya alışmış bir devleti temsil ederek gelirken, Rusya ve Çin devlet başkanları ise Washington'ın yönünü tek başına belirlediği bir uluslararası sistemde sadece iki taraf olmayı kabul etmeyen iki gücü temsil ederek gelmiştir.

Bundan dolayı belki de zirvenin sembolik değeri, pratik sonuçlarından daha büyüktür; zira katılım, tokalaşma ve ortak fotoğraflar, resmî açıklamaların içerebileceğinin ötesinde mesajlar taşıyabilir; ancak bu, her ülkenin vazgeçmesi zor hesapları ve stratejik çıkarları olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Dünya, belki de tek kutupluluk fikrinin gerilediği, güç ve etki merkezlerinin genişlediği bir döneme tanıklık etmektedir. Ancak yeni bir uluslararası düzene geçiş kolay olmayacak ve bu geçişi, üç yöneticiyi tek bir masa etrafında bir araya getiren fotoğraflar belirlemeyecektir.

Dolayısıyla diyalog masasına oturmak kesinlikle yakınlaşma anlamına gelmediği gibi kameralar önündeki gülümsemeler de anlaşmazlıkların ortadan kalktığı anlamına gelmemektedir. Belki de bu zirvenin önemi, büyüklerin dünyaya, tutumları ve çıkarları arasındaki mesafe hâlâ geniş olsa bile, artık bir araya gelip aynı masaya oturmak zorunda olduklarını göstermiş olmasıdır.

Burada, Müslümanların aklından çıkarmaması gereken şu soru öne çıkmaktadır: Büyük güçlerin nüfuz ve uluslararası düzenin geleceğini şekillendirmek için birbirleriyle çatıştığı bu dünyada bizim yerimiz neresi? Uluslararası denklemde etkili bir aktör olmamızı sağlayacak zenginliklere, coğrafi konuma, beşerî ve hadari enerjiye sahip olduğumuz halde, neden başkalarının güç dengelerini oluşturmasını izlemekle yetiniyoruz? Tarihin yazılmasına ortak olmak yerine, daha ne zamana kadar tarihin yazılmasına seyirci kalacağız?

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Munis Hamid – Irak